

Kansan Sivistysrahasto sr

0213501-3

Toimintakertomus
1.1.2023 – 31.12.2023

Yleistä

- Säätiön tarkoitus on tukea maamme työväen ja työväenliikkeen sivistyksellisiä pyrkimyksiä. Tarkoitustaan säätiö toteutti jakamalla apurahoja, palkintoja ja tukea. Säätiö ylläpitää myös Kulttuurilahja-sivustoa, jota kautta tuettiin myös yleishyödyllisiä hankkeita. Pääsääntöisesti tukea jaettiin kulttuuri-, taide-, tiede-, tutkimus- ja harrastetoimintaan.

Vaikka toimintavuonna koronapandemia ei enää rajoittanut säätiön toimintaa, osaa hyväksi havaittuja etätapaamisiin ja etätööhön liittyviä toimintatapoja jatkettiin.

- Korona-aikana apurahojen muutoshakemuksiin suhtauduttiin lähtökohtaisesti myönteisesti. Toimintavuonna muutoshakemuksia ei enää hyväksytty, vaan palattiin normaaliin menettelytapaan. Apurahan edellytys on, että se käytetään apurahakauden aikana ja siihen tarkoitukseen, kuin se on haettu ja saatu.

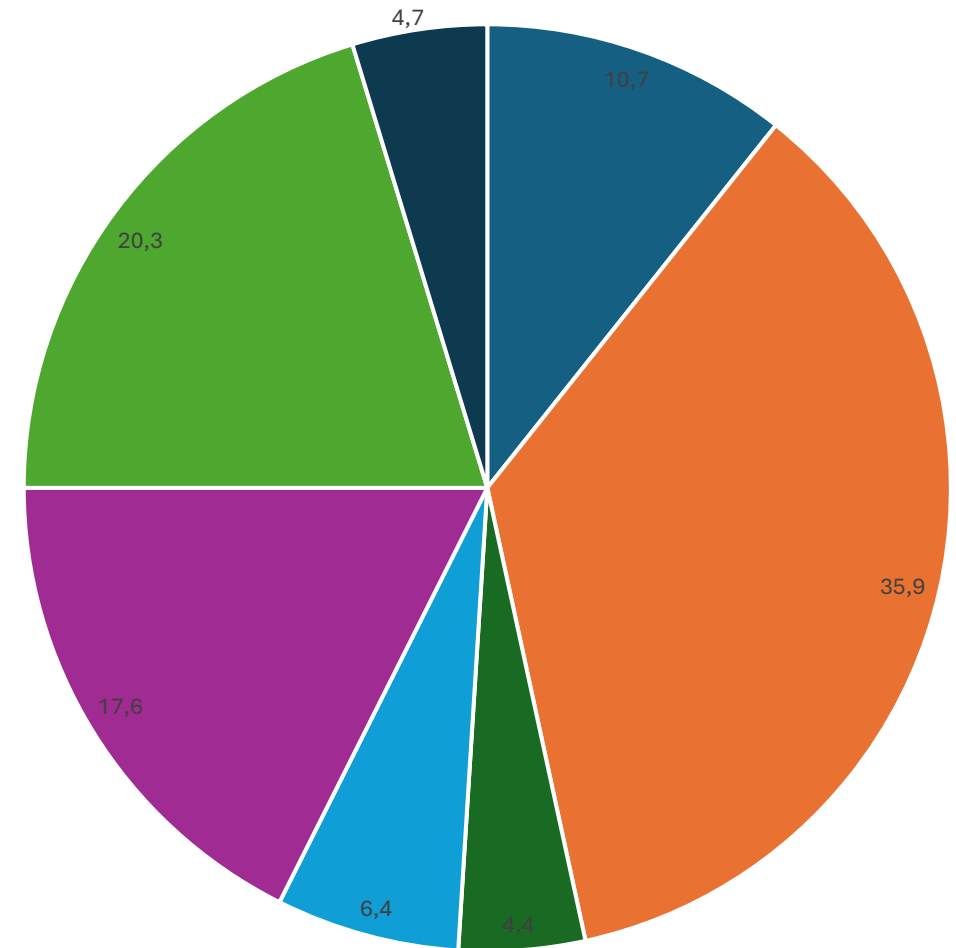
Apurahoja jakamalla tuettiin säätiön tarkoitukspykälän mukaista toimintaa

- Säätiön hallitus hyväksyi rahastojen apurahat hoitokuntien tekemien esitysten mukaisesti. Apurahan hakijoita ja rahastojen hoitokuntia ohjeistettiin aloittain ja apurahan tarkoituksen mukaan apurahan määrästä. Näin apurahatoiminta on rahastojen kesken vertailukelpoista ja yhdenmukaisempaa.

Apurahoja (sisältäen Kulttuurilahjamaksut) jaettiin toimintavuonna yhteensä 407 196 (454 588) euroa. Apurahojen määrä (sisältäen Kulttuurilahjamaksut) on 2,3 (2,6) prosenttia omasta pääomasta. Apurahahakemuksia kertyi 1818 (1702) kappaletta ja apurahoja jaettiin 417 (396) kohteeseen.
- **ON TÄRKEÄTÄ, ETTÄ VOIMME YHDESSÄ KSR:N KANSSA EDISTÄÄ SUOMALAISTA MONIARVOISTA KULTTUURIA. SUURI SIVISTYS VOI ALKAA PIENISTÄ TEOISTA.**
- TARJA HALONEN, PRESIDENTTI
- **KANSAN SIVISTYSRAHASTO TEKI MINUSTA KIRJAILIJAN. SEN SUUREMPAA LAHJAA EI VOI ANTAA. KIITOS.**
- SEPPO LAMPELA, KIRJAILIJA
- **SYDÄN SYKKII AINA KANSAN SIVISTYSRAHASTOLLE, SILLÄ SAIN ENSIMMAISEN APURAHANI JUURI TEILTÄ JA VUOSI OLI 1985!**
- LEENA LOUHIVAARA, VALOKUVAAJA

- Suurin hakijaryhmä olivat taiteilijat, seuraavaksi suurin opiskelijat. Taide-, opiskelu- ja järjestötoiminta olivat eniten tuetut alat.
- Apurahoja jaettiin kaikkiin maakuntiin ja 94:lle eri paikkakunnalle. Apurahan saajista 46 prosenttia oli naisia ja 25 prosenttia miehiä, loput apurahat menivät järjestöille ja yhteisöille.

Apurahat aloittain %

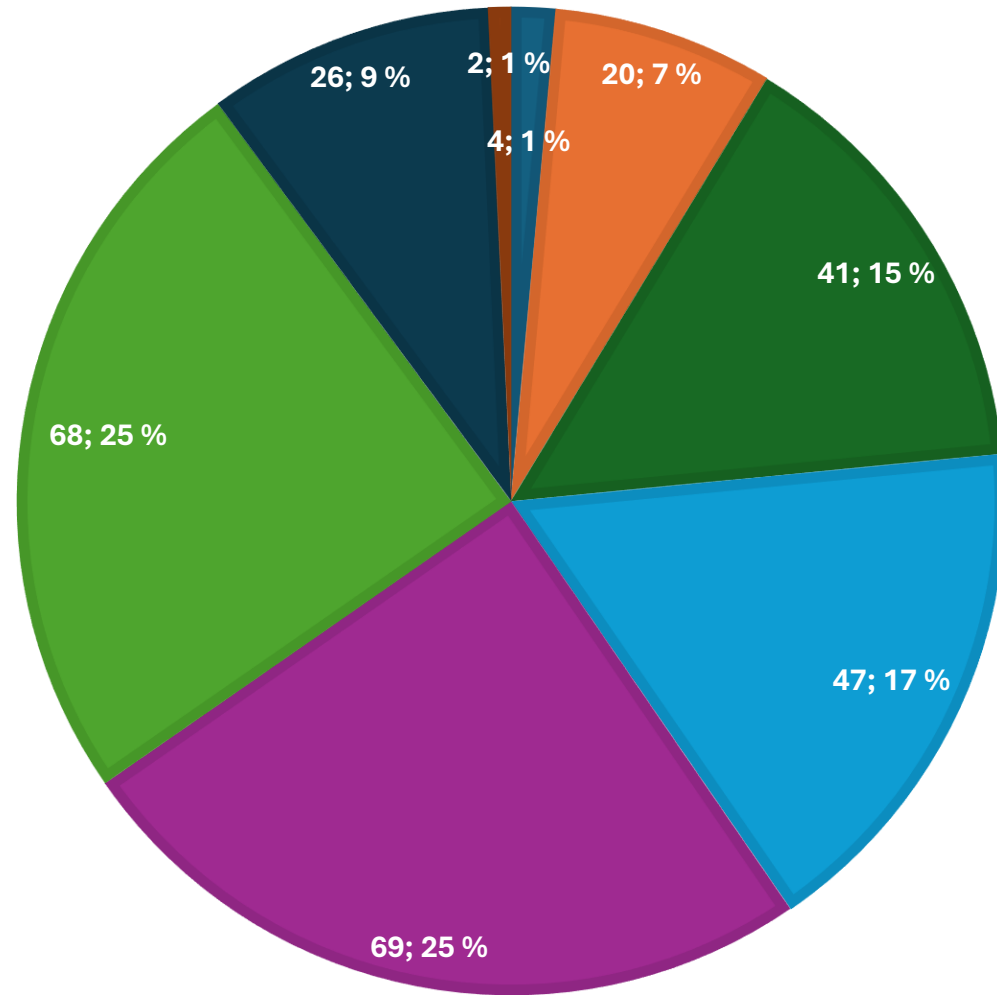

■ tiede ■ taide ■ liikunta ■ harrastus ■ opiskelu ■ järjestötoiminta ■ muu

MYÖNNETYT APURAHAT IKÄRYHMITÄIN KPL

■ 80-90 ■ 70-80 ■ 60-70 ■ 50-60 ■ 40-50 ■ 30-40 ■ 20-30 ■ alle 20

- Apurahojen saajista suurin osa (25 %) oli 40-50-vuotiaita, yhtä suuri ryhmä (25 %) oli 30-40-vuotiaita.
- Keskimääräinen apuraha on suuruudeltaan noin 1 500 euroa.
- Savonrannan kirjailijaresidenssi Ruusintorppaan haki 23 (26) kirjailijaa, joista viisi valittiin residenssiin kesäkuukauden ajaksi.
- Vuoden 2023 apurahat myönnettiin vuoden teeman, *osallisuus turvalliseen tulevaisuuteen*, mukaisesti usealle kestävää rauhaa rakentavalle hankkeelle.
- Apurahojen käyttöselvitysten lukumahdollisuus rahastoittain hoitokunnille toteutettiin neljättä kertaa. Käyttöselvitykset näkyvät suoraan hakemusten tiedoissa niille lukijoille, joilla on ko. hakemusten lukuoikeus.
- Säätiö toteutti apurahojen hakijoille palautekyselyn, koskien apurahahakuprosessia. Kaikille edellisenä vuonna apurahaa hakeneille lähetettiin sähköpostitse palautelomake, hakuprosessin kehittämistä varten.

Rahastot jakavat palkintoja tunnustukseksi merkittävästä työstä

- Säätiö jakoi toimintavuoden aikana seuraavat palkinnot:

Maarit Feldt-Ranta -palkinto
- Rebecca Åkers

Kalevi Sorsa palkintorahasto
- Eeva-Lotta Toivanen

Tauno Yliruusi -palkinto
- Heli Sairanen

Vuoden työväentalo -palkinto
- Saarijärven Työväenyhdistys ry

Raideammattilaisten Vuoden luottamusmiespalkinto
- Otto Pönnelin

- Tapiolan kirjasto järjesti yhteistyössä Tauno Yliruusin rahaston, Hagalunds bibliotek -Tapiola libraryn ja Länsiväylä-Lehden kanssa *Lukiolaiskolumnisti rauhan jäljillä* -kirjoituskilpailun Espoon lukiolaisille. Tekstilajina oli kolumni ja teemana oli rauha.
- Kilpailun voitti **Maggie Hollo** tekstillään *Rauhaa ristiaallokossa*.
Kunniamaininnan saivat **Patrik Aalto** tekstillään *Venäläiset saatava inhoamaan Putinia* ja **Lauri Manner** Raappana tekstillään *Ydinaseet ovat tulleet jäädäkseen*.
- Parhaat tekstit julkaistiin Länsiväylän verkkolehdessä.

Kulttuurilahja

Säätiön joukkorahoituspalvelu Kulttuurilahja mahdollisti vuoden aikana 15 erilaista kulttuurihanketta. Suurimmat rahoituskampanjat toteuttivat *Pelastetaan Teatteri* *Avoimet Ovet!* -kampanja sekä *LASTEN ME TOO* -yhteisöjen tunne- ja turvataitoja vahvistava traumasensitiivinen teatterikokonaisuus.

Kulttuurilahjan markkinointia kehitettiin ja keräyskampanjoita nostettiin ahkerasti somekanavissa esille. Silti toimintavuoden osalta joukkorahoituspohja ei löytänyt laajaa joukkoa varainhankinnasta kiinnostuneita tahoja. Kulttuurilahjan viestintäbudjetti on kuitenkin hyvin rajallinen ja pienen toimiston henkilöstöresursseja käytettiin markkinointiin maksimaalinen määrä.

Vaikuttavuustyö

- Säätiön ja sen alla toimivien rahastojen yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen liittyvää kehitystyötä jatkettiin aiemman työn pohjalta. Tarkoituksena on ollut löytää keinoja vaikuttavuuden lisäämiseksi ja näkyväksi tekemiseksi. Vaikuttavuutta käsiteltiin rahastojen hoitokuntien jäsenten kanssa säätiön rahastopäivillä. Rahastoille annettiin tukea ja työkaluja, jotta rahastot pystyivät kehittämään toimintaansa saadakseen laadukkaita tarkoituspöytäliensä mukaisia apurahahakemuksia. Säätiön vaikuttavuutta kasvatettiin panostamalla entistä enemmän sähköiseen viestintään, erityisesti sosiaaliseen mediaan.
- Elokuussa apurahojen hakuajan yhteyteen järjestettiin apurahainfo, jossa apurahojen hakijoilla oli mahdollisuus kuulla linjauksistamme ja esittää apurahojen hakuun liittyviä kysymyksiä. Tilaisuuteen osallistui 100 henkilöä.
- Rahastopäivät järjestettiin Helsingissä neljättä kertaa. Tapaamisen aiheena oli apurahatoiminnan kehittäminen ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden lisääminen sekä säätiön taloudellinen- ja sijoitustoiminta.

Viestintä ja markkinointi

- Vuoden aikana säätiö teki monipuolista viestintää ja markkinointia. Yhteistyötä jatkettiin Demokraatti-lehden kanssa, jossa mainostettiin niin painetussa lehdessä kuin verkossa säätiön tapahtumia sekä Kulttuurilahjaa. Apurahahakuilmoitusta julkaistiin erilaisissa kulttuuri-, mielipide-, ammattiliitto- ja maakuntalehdissä. Uudeksi markkinointimateriaaliksi hankittiin retkipulloja ja heijastimia.
- Elokuun aikana someen luotiin hakuvinkkejä, joissa selvitettiin lukijalle kaikkein eniten kysymyksiä herättäneitä, apurahahakuun liittyviä kysymyksiä.

Hakuvinkki!

Apurahaa hakiessa maltti on valttia. Tutustu kunnolla kaikkiin ohjeisiin - rauhassa ja huolella. Varaa hakemuksen tekoon aikaa, seuraa ohjeita ja katso lisätietoja. Ohjeet löydät verkkosivuiltamme ja lisäksi myös hakulomakkeessa on ohjeistuksia ja lisätietoja.

Hakuvinkki!

Lähetetyn apurahahakemuksen voi vielä perua, jolloin hakemus on jälleen muokattavissa. Hakemusta voi korjata ja täydentää hakuajan puitteissa. Toimisto ei ota erikseen vastaan hakemuksen liitteitä tai puuttuvia tietoja.

Hakuvinkki!

Apurahoja myönnetään monenlaisiin hankkeisiin ja apurahojen suuruudet vaihtelevat. Kannattaa tutustua verkkosivuiltamme aiemmin myönnettyihin apurahiin - sieltä saa hyvän kuvan millaisille hankkeille ja minkä verran apurahoja on ollut tapana myöntää.

Hakuvinkki!

Apurahaa haetaan verkkosivuiltamme olevan hakusovelluksen kautta. Hakemusta ei tarvitse tehdä ja lähettää yhdeltä istumalta - voit välillä tallentaa luonnoksen ja jatkaa hakemustietojen täyttämistä myöhemmin. Olennaista on että hakemus on valmis ja lähetetty viimeistään 31. elokuuta!

Apurahansaaja 2023

MUISTATHAN RAPORTOIDA SAAMASI APURAHAN VUODEN LOPPUUN MENNESSÄ, KIITOS!

OHJEET JA LINKIN RAPORTOIMISEEN
LÖYDÄT KOTISIVUILTAMME:
OHJEITA APURAHANSAAJILLE

- Säätiön uusi yleisesite julkaistiin toimintavuoden aikana ja sitä postitettiin vakituksille asiakkaille sekä jaettiin tilaisuuksissa. Esitteessä kerrotaan säätiön toiminnasta, esitellään muutamia myönnettyjä apurahoja ja onnistuneita Kulttuurilahja-hankkeita sekä säätiöön perustettuja uusia rahastoja.
- Rahastojen hoitokunnille on lähetetty sähköpostitse rahastokirjeitä, joissa kerrotaan säätiön ajankohtaisista asioista ja hallituksen linjauksista.

Hyvää Sibeliuksen ja suomalaisen musiikin päivää!

Säätiömme tukee monipuolisesti ja erilaista musiikkitoimintaa; säveltämistä, tuottamista, tallentamista, esiintymistä, konsertteja jne.

Yhtenä esimerkkinä perinteinen Uuden vuoden konsertti Tempeliahkion kirkossa. Konsertti antaa tilan nuorille lahjakkuuksille esiintyä ja toisaalta kaikille mahdollisuuden tulla kuulemaan kaunista musiikkia maksutta.

Lue lisää konsertista sekä muusta säätiömme toiminnasta: sivistysrahasto.fi

- Säätiön kotisivut uudistettiin kokonaan. Sivusta tehtiin aiempaa selkeämmät ja käyttäjäystävällisemmät. Kotisivuilla kerrotaan mm. säätiön historiasta ja toiminnasta sekä säätiön jakamista apurahoista ja palkinnoista. Sivuilta löytyy myös säätiön rahastojen esittelyt ja apurahan saajien nimet kolmen viimeisen vuoden ajalta sekä säätiön tilinpäätökset ja toimintakertomukset. Kotisivuilla kerätään myös käyttäjien palautetta, sivujen monipuolistamista ja kehittämistyötä varten.
- Säätiön merkkipäiväluettelo uudistettiin uutiskirjeeksi. Uutta uutiskirjettä lähetettiin kaikille merkkipäiväluettelon tilaajille kahden kuukauden välein. Myös uusia uutiskirjeen tilaajia saatiin vuoden aikana runsaasti lisää.
- Facebook-sivujen seuraajien määrä ylitti 5000 hengen rajan. Sekä Facebook- että Instagram-sivuilla kerrottiin säätiön ajankohtaisista tilaisuuksista ja erityisesti apurahatoiminnasta.

Taloudellinen toimintaympäristö

- Kansan Sivistysrahaston tulos oli tilikaudella 100 317,47 (-470 849,27) euroa. Taseen loppusumma tilikaudelta on 20 090 677,14 (19 329 711,60) euroa, josta oman pääoman osuus on 17 413 773,45 (17 313 455,98) euroa.
- Tilikauden aikana säätiö vastaanotti yli 10 000 euron lahjoituksia seuraavilta tahoilta:
Antton Rönholm, Rakennusliitto ry, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Turun Työväensäätiö sr, Kerttu Metsärannan kuolinpesä
- Toimintavuoden aikana säätiöön perustettiin Sylvi ja Oskari Salmen, Helena ja Armas Rönholmin, Turun Työväensäätiön ja Rakentajan rahasto.
- Säätiö omisti kaksikuudesosaa Ursula yhtiön osakkeista. Yhteistyötä Ursulan kanssa kehitettiin ja nostettiin kahvila-ravintolan markkinointia säätiön omiin kanaviin. Keskustelut yhtiön omistajapohjan muuttamiseksi käynnistettiin toimintavuoden aikana.
- Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan vaikutti edelleen rahoitusmarkkinoiden epävakauteen. Säätiöllä on Turun seudun Osuuspankilta haettu 2,35 me velka. Toimintavuonna korot nousivat merkittäväällä tavalla ja vaikuttivat säätiön talouteen.
- Apurahat ja palkinnot rahoitettiin merkkipäiväkeräysten, muistamispalvelujen, lahjoitusten, testamenttien ja pääomamarkkinoiden tuotoilla.
- Säätiölle myönnetty verovapaus on voimassa vuodet 2019-2023.
Säätiölle myönnetty rahankeräyslupa RA/2021/1500 on voimassa 1.1.2022 alkaen toistaiseksi.

Rahastojen toiminta palasi entiselleen

- Apurahojen jakotilaisuuksia järjestettiin maakunnissa
- Mauno Koiviston rahaston taulut esiteltiin ja niitä lunastamalla voi tukea Koiviston rahaston toimintaa

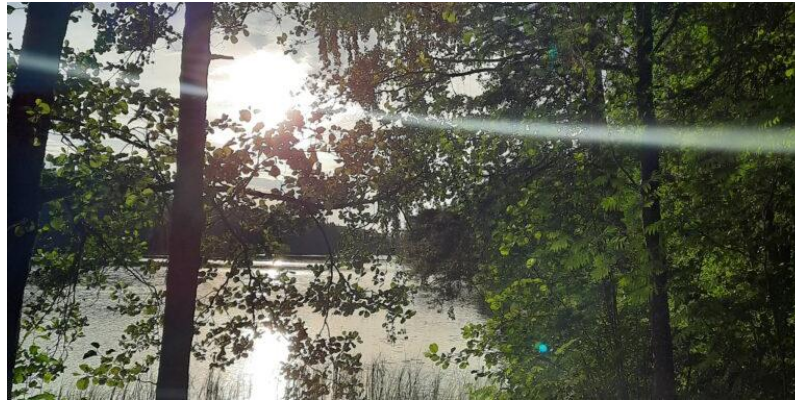

Onneksi olkoon Riina Noro!

- Kuvataiteilija Nelli Nio valitsi Riina Noron ehdotuksista Kettukin vuoden 2023 taiteilijaksi.
- Riina Noro on helsinkiläinen kuvataiteilija, joka yhdistelee töissään ennakkoluulottomasti kuvataiteen eri menetelmiä. Teokset käsittelevät usein ajankohtaisia yhteiskunnallisia teemoja, kuten luonnonkatastrofeja ja maailmanpolitiikkaa, unohtamatta yksilön näkökulmaa.
- Tämän vuoden palkinto mahdollistaa työskentelyn taiteilijaresidensseissä. Riina Noro pääsi jo viime vuoden puolella testaamaan residenssityöskentelyä Porvoon taidetehtaalla. Keväälle hänelle on varattu taiteilijaresidenssi ja näyttelyaika Mänttään. Kiitos Serlachius-residenssille uudesta innostavasta yhteistyöstä! Taiteilijalle myönnetään myös 1000 euron tunnustuspalkinto, kiitos Hanna-Liisa ja Erkki Liikasen nimikkorahasto Kansan Sivistysrahastossa.

Kettukin vuoden 2023 taiteilija
Riina Noro

Ingeborg ja Tauno Yliruusin lahjoittamaan Ruusintorpan kirjailijaresidenssiin valittiin viisi kesävierasta.

Ruusintorpassa kesäkuukautta viettivät kääntäjä **Tatu Henttonen**, runoilija **Anni Mäentie**, kirjailija **Kristiina Vuori**, kirjailija **Camilla Nissinen**, kirjailija ja tuottaja **Liina Putkonen** sekä kirjailija **Ville Jaako**.

Kahvikonsertti

Taunon päivänä
28.8.2023 klo 14

Ruusintorpalla
Pappilantie 7,
Savonranta.

Esiintymässä sopraano
Kaisa Makkonen
Mukana kesäkirjailija
Tiina Putkonen

Järjestäjä Savonranta-Seura

- Taunon päivänä Ruusintorppa avattiin yleisölle. Residenssissä järjestettiin avoin konsertti, jossa esiintyi sopraano Kaisa Makkonen.
- Savonrantatalolle on perustettu Tauno Yliruusi -kirjailijahuone, jonka sisustusta ja Yliruusista kertovaa näyttelyä on tuettu rahastosta.

- Tauno Yliruusin rahaston tukema Tauno Yliruusin lukunurkkaus siirrettiin Tapiolan kirjaston remontin tieltä Espoon Lippulaivan kirjastoon.

-
- Osana Savonrantapäivien ohjelmaa, säätiö järjesti kirjailija Camilla Nissisen ja runoilija Olli Heikkosen yhteisen keskustelutilaisuuden.
 - Tilaisuudessa jaettiin Tauno Yliruusi -palkinto laulaja, jouhikon soittaja Heli Sairaselle.

- Vuoden aloitti Päivi ja Paavo Lipposen rahaston, yhteistyössä Osuuskunta Tradekan ja Töölön seurakunnan kanssa järjestämä Uuden vuoden konsertti.
- Konsertissa esiintyivät pianotaiteilija **Erkki Korhosen** johdolla ja säestämänä mezzosopraano **Fanny Henn**, tenori **Jere Hölttä**, koloratuurisopraano **Marika Hölttä** ja basso **Henri Uusitalo**.

- Päivi ja Paavo Lipposen rahasto lunasti taidekokoelmaansa kaksi uutta teosta Kuvan kevät 2023 -maisterinäyttelystä, **Sofia Haapamäen** *Intangible Presence crossing borders* ja **Eeva Lietosen** *Kolme*.

Teokset toimitettiin deponoitaviksi Nykytaiteen museo Kiasmaan.

- Päivi ja Paavo Lipposen rahaston taiteilijat verkostoituvat jokavuotisessa kesätapaamisessa Porvoossa.

- Päivi ja Paavo Lipposen rahasto järjesti rahaston ensimmäisen Salonki-illan. Tilaisuudessa uusista teoksistaan ja kirjoittamisen maailmasta puhuivat Otavan kustannuspäällikkö **Lari Mäkelä**n johdolla kirjailijat **Katja Kettu** ja **Anna-Leena Härkönen**.
- Lipposen rahaston toisessa salonki-illassa taiteilija **Jenni Hiltunen** kertoi Milanoon tulevasta taidenäyttelystään ja kirjailija **Mooses Mentula** valotti uutta romaaniaan. Tilaisuudessa esiintyivät myös pianisti **Laura Kivikoski** ja laulaja **Ivan Berazhny**.

Tammisaaren muistomerkki

- Kansan Sivistysrahasto sr -säätiö on vuodesta 1988 hoitanut ja hallinnoinut Tammisaari 1918 -muistomerkkiä. Muistomerkki pystytettiin niiden muistoksi, jotka kuolivat Dragsvikin vankileirillä vuonna 1918. Säätiö on osallistunut muistomerkin kunnostamiseen ja kuolleiden vankien nimien keräämiseen.

Säätiö neuvotteli muistomerkin hallinto-osuuden siirtämisen Tammisaaren punavankimuistomerkin hoitoyhdistys - Skötselföreningen för röda fångars minnesmärke i Ekenäs ry:lle. Raaseporin kaupunki käsitteli asian kaupunginhallituksen kokouksessa, eikä nähnyt hallinto-osuuden siirrolle estettä. Siirto kirjattiin kaupunginhallituksen pöytäkirjaan 6.3.2023.

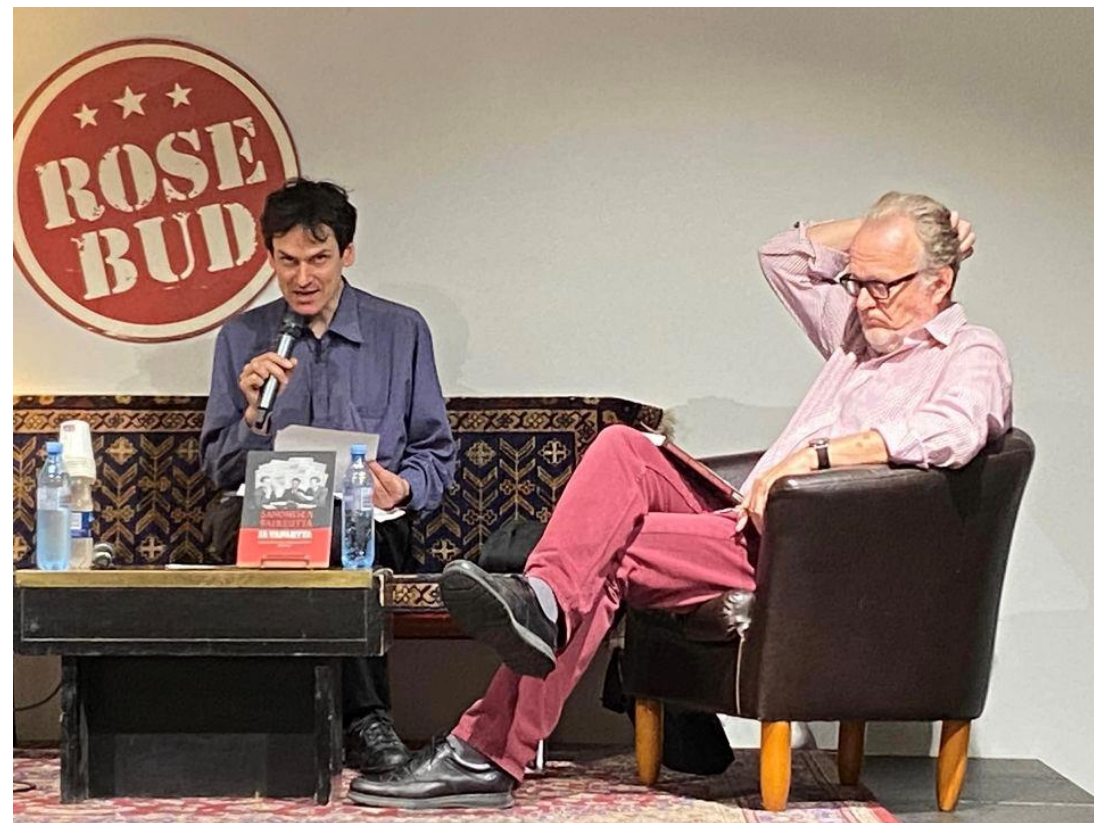
Omia
rahastosivustoja
perustettiin
säätiön
kotisivujen
yhteyteen.

radeko

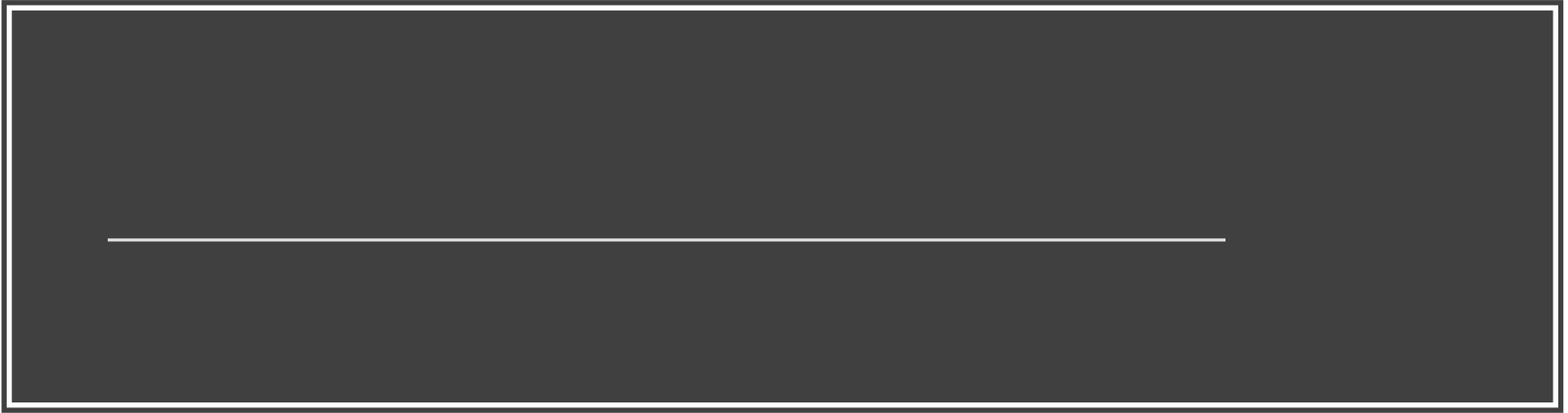
Säätiö on onnellinen
jokaisesta apuraha-,
lahjoitus- ja
rahastohankkeestaan!

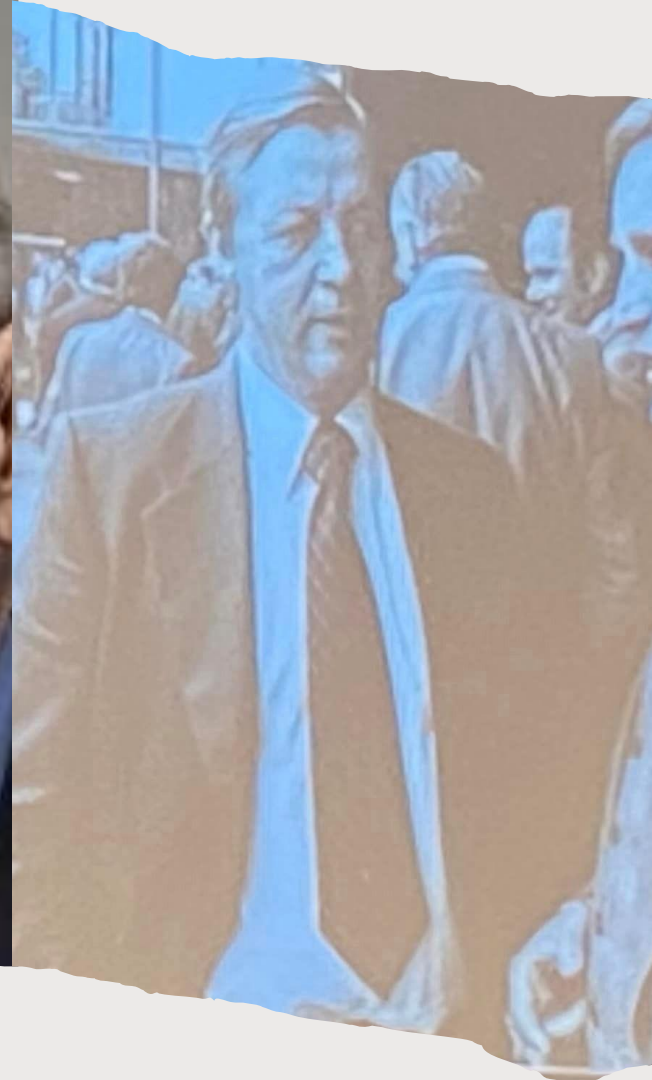

- Kansan Sivistysrahasto esittelee toimintaansa myös muiden järjestämissä tilaisuuksissa.

Arvio tulevasta kehityksestä

Pandemiavuosien jälkeen säätiön toiminta on normalisoitunut ja rahastotilaisuudet lisääntyneet edellisvuosiin nähden. Vahvaa säätiön sääntöjen tarkoituspykälän mukaista toimintaa jatketaan myös tulevina vuosina. Apuraha- ja palkintotoimintaa jatketaan entisellä volyymillä.

Säätiön rahastojen pääomille maksetaan normaalikäytännön mukainen tuotto, viime aikojen heittelevistä talousluvuista huolimatta.

Eräitä toimia tehdään kuitenkin vuonna 2024 pienemmällä volyymillä, johtuen henkilökunnan tilapäisestä vajaamiehityksestä. Täyteen mittaansa toiminta normalisoituu vuonna 2025, jolloin juhlitaan säätiön 70-vuotista historiaa. Tuolloin erityistä painoarvoa osoitetaan menossa olevien hankkeiden ja apurahatoiminnan vaikuttavuuden tunnetuksi tekemiselle.

Säätiön taloutta hoidetaan turvallisesti ja tuottavasti.

Hallinto ja toimisto

- Säätiön valtuuskunta kokoontui toimintavuoden aikana kahdesti ja hallitus kolmetoista kertaa. Säätiön valtuuskunta piti syyskokouksensa rahastoyhtiö Evlin toimistolla, jossa alustuksen ja keskustelun teemana oli erityisesti sijoitustoiminnan vastuullisuus. Säätiön valtuuskuntaa valittiin johtamaan Antero Kekkonen ja varapuheenjohtajana toimimaan Sanni Halla-Aho.
- Säätiön hallitukseen kuuluivat Toni Eklund puheenjohtajana, Marko Piirainen varapuheenjohtajana sekä jäseninä Mika Hentunen, Kaisa Vatanen ja Mervi Ylitalo.
- Säätiössä toimi kaksi hallituksen asettamaa toimikuntaa. Taloushallinnon asioita valmistelevassa taloustoimikunnassa jäseninä olivat Toni Eklund puheenjohtajana sekä Mika Hentunen ja Kaisa Vatanen jäseninä. Yleisrahaston hakemukset käsittelevässä apurahatoimikunnassa mukana olivat Marko Piirainen puheenjohtajana ja jäseninä Outi Vilen, Marja-Liisa Hentilä, Juha Antila, Kirsi Mäki ja Ulla Vuolanne.
- Toimistolla työskentelivät Kirsi Tammi taloussihteerinä, Anni Lahtinen viestintäpäällikkönä ja Ulla Vuolanne säätiön asiamiehenä. Oskari Piirainen oli säätiön toimistolla viikon ajan TET-harjoittelussa.
- Työntekijöiden kohdalla noudatettiin Sosiaalidemokraattinen Työnantajayhdistys STY ry:n ja Järjestötoimitsijain Liitti JTL ry:n välistä työehtosopimusta. Työntekijöiden lakisääteinen eläketurva on hoidettu eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen kautta.
- Säätiön toimisto sijaitsee Helsingissä osoitteessa Säästöpankinranta 2 A 8. krs., tiloista tehtiin uusi viiden vuoden vuokrasopimus Nordea Henkivakuutus Suomi Oy:n kanssa.

Ursulassa teet
herkuttelemalla
hyvää!

